

Jos mediasuhde olisi parisuhde

Sananvapaus on median tärkein arvo, jolle kaikki muu on alisteista. Toiseksi tärkein arvo on tasapuolisuus.

Kävelin viime keväänä ansaan Tampereen Stockmannin herrainvaatehtimon sovituskopissa. Kuopan kaivoi (tahattomasti, kai) Ylen toimittaja, joka soitti ja kysyi, päteekö edelleen, mitä kirjoitin anestesian aikaisesta hereillä olostani Finnanestiin vuonna 2015. En heti edes muistanut kirjoittaneeni, mutta arvelin että pätee. Viisi päivää myöhemmin Yle.fi/uutiset -palstalle ilmestyi juttu, jonka mukaan Suomessa tahattoman hereillä olon riskiä lisää se, että anestesia- ja lääketieteellisen hoitajan yksin valvomaan nuketusta. Nimeni mainittiin, ja monet hoitajat pahoittivat mielensä. Toimittaja oli ymmärtänyt kirjoitukseni väärin. En tunnistanut logiikkaa, jolla Yle.fi:n sivun päätelmään oli tultu. Keskustelujen jälkeen toimittaja tarjoutui korjaamaan juttuaan. Harkittuani kieläydyin tarjouksesta. Maito oli jo maassa.

Tämä sinänsä vähäinen sattumus tulee mieleeni seurattessani arvostamani professori Eija Kalson viimeisimmän Yle-esiintymisen jälkimaininkeja. Eija kokee tullessa sensuroituksi, ja kuten aina, Yle puolustautuu raivokkaasti. Sekin näemmä käy perusteeksi, että Yle on haastatellut Eijaa jo aiemmin niin monta kertaa. Ei siis ole sensuroitu. MOT.

Yle kiistää, että sillä olisi kannabiksen lääkekäyttöä edistävää agenda. Uskon sen. Sen sijaan Ylellä, kuten Sanomilla, Almallalla jne. on kahdet kasvot. Vaikka mediataloilla on tiedetoimituksensa, jotka tekevät kunnioitettavaa, aikaa ja resursseja vaativaa huippulaatuista journalismia (Tri Jekyll), heiltä löytyy aina myös Mr. Hyde -moodi, jolla todella on, mediatalosta riippumatta, yhteinen agenda. Se on: keikuta venettä, nosta aaltoja. Bensaa nuotioon, koksia pesään. Ei haittaa vaikka vähän läikkyyisi, kunhan puhetta piisaa. Faktoista

viis. Maallikko kokemusasiantuntija on tällöin yhtä välttämätön studion sohvalla istuja kuin huippuasiantuntija, tasapuolisuus nääs, ja sananvapauskortilla se mussutus viimeistään loppuu. Kuvaan kuuluu, että Mr. Hydellä on aina kiire. Juttua ei ehditä etukäteen näyttää tai korjausvaatimuksiin ei ainakaan ennätetä reagoida. Ja kun on se sananvapauskortti. Kai ymmärrät, Eija, että kun Mr. Hyde soittaa, olet hävinnyt pelin.

Harva lääketieteen asiantuntija ryhtyy tekemisiin roskalohdistön kanssa. Joskus kuitenkin sattuu, että valtamedian edustaja näkee asialliseksi käydä pitkäkestoisen, lääkärin omaa työnantajaa tai koko lääkäriprofessiota vastaan tähdätyn loanheittokampanjan, ja myöhemmin joku saman mediatalon toimittaja ottaa yhteyttä pyytäen lausuntoa jostakin asiasta. Jekyll vai Hyde? Miten tulisi toimia? Miten suojautua Hydeltä? Tiedottajamme neuvovat pyytämään juttumateriaalin etukäteen nähtäväksi, mutta käytännössä se ei toimi. Joku on luottavainen ja lähtee mukaan aina pyydettyessä. Joku sanoo, että media jyrää eikä Hydeä voi voittaa, että media pettää aina. On heitäkin, jotka vastaavat vain tuttuun yhteydenottoihin, eivätkä ole median käytettävissä.

Läketieteen asiantuntijoiden ja median suhteeseen liittyy huonoimmillaan paljon epäselvää argumentointia, puhumattomuutta, pilkun viilusta, mielensä pahoittamista ja vanhojen asioiden kaivelua. Siihen liittyy myös tahallista väärin ymmärtämistä ja loukkaamista, puheen päälle huutamista, vähättelyä, vääristelyä, takana päin puhumista, piittaamattomuutta, kostamista.

Jos mediasuhde olisi parisuhde, mitä terapeutti sanoisi? ■

Sananvapauskortilla se mussutus viimeistään loppuu.